

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân ve Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/115; C. Senatosu : 1/621)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 245)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1498*

29.1.1979

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 23.1.1979 tarihli 38 nci Birleşiminin le görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 21.3.1978 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 18, 23.1.1979 tarihli 37 ve 38 nci Birleşimlerinde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 245)

*TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı : 101-227/01573*

15.3.1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Eği : 16.4.1976 tarihli ve 112-28/06909 sayılı yazınız.

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 9.2.1978 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

*Bülent Ecevit
Başbakan*

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümleri, Milletlerarası Sivil Havacılığın çeşitli ülkeler arasında akdolunacak iki taraflı anlaşmalara dayanan bir sistem dahilinde gelişmesini teşvik ve bu yolda yapılacak anlaşmaların anahatlarını tespit ederek aralarında benzerlik sağlanmasını öngörmektedir.

Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları gözönünde tutarak bütün ülkelerle yurdumuz arasında iktisadi, teknik ve kültürel bağları kuvvetlendirmek ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar bir çok ülkeyle Hava Ulaştırma Anlaşması imzalamıştır. Bu meyanda ülkemiz ile Irak Cumhuriyeti arasında mevcut geleneksel ilişkilerimizin doğal bir sonucu olarak bu ülke heyeti ile yapılan görüşmeler 14 Mayıs 1975 günü bir anlaşma ile sonuçlanmıştır.

Bu anlaşma hükümleri genel olarak Şikago Konferansında saptanan model anlaşmadan esinlenmiş olup, karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Söz konusu anlaşma çerçevesinde hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamnameye riayet edilmek şartıyla her iki ülke arasında tarifeli ve tarifersiz hava servisleri işletilebilecektir.

Bu anlaşma Irak Cumhuriyetinden ülkemize hava yolu ile yabancı turist nakli, ayrıca havacılık konularında karşılıklı olarak verilecek teknik bilgiler bakımından faydalı mütalaa edilmektedir.

Anlaşma, onaylanmasının uygun bulunması zımında Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

CUMHURİYET SENATOSU GENEL SEKRETERLİĞİ

1 . 2 . 1979

Kanunlar Müdürlüğü

TASARI VEYA TEKLİFİN

Sıra Sayısı

M. M. C. S.

Ö Z E T İ

245 897 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 3 Aydan fazla

CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay

SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 30 Nisan 1979

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALA EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR, TANINAN SÜRE (Gün)

1. Bayındırlık, Ulaştırma ve İm. - İsk. Kom. (1 Hafta)

2. Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Kom. (1 Hafta)

Gündeme

22 . 2 . 1979

Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu

Bayındırlık, Ulaştırma ve İmar - İskân Komisyonu

5 . 2 . 1979

Esas No. : 1/621

Karar No. : 9

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 23.1.1979 tarihli 38 nci Birleşiminde görüşülerek açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı, ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakleriyle Komisyonumuzda müzakere edildi.

Kanun tasarısının gerekçesinde de arz ve izah edildiği gibi, Hükümetimiz coğrafi durumumuzu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları nazarı itibara alarak, ülkelerle Ülkemiz arasında iktisadi, teknik ve kültürel bağları geliştirmek ve aynı zamanda milli sivil havacılığımızı teşvik ve geliştirmek amacıyla bir çok ülkeyle Hava Ulaştırma Anlaşması yapmıştır. Irak Cumhuriyeti arasında 14 Mayıs 1975 tarihinde yapılan anlaşma da bunlardan birisidir.

Bu anlaşmayla her iki ülke yararına gelişmeler kaydedileceğinden,

Komisyonumuz:

Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen metnin aynen kabulüne,

Havalesi gereğince, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere, Yüksek Başkanlığa sunulmasına,

Karar vermiştir.

Saygıyla arz olunur.

Başkan
Erzurum
Hilmi Nalbantoğlu

Sözcü
Kırklareli
Beyti Arda

Kâtip
Balıkesir
Raif Eriş
Toplantıda bulunamadı

Üye
Tabii Üye
Ekrem Acuner
Toplantıda bulunamadı

Üye
Rize
Talât Doğan

Üye
Malatya
Süleyman Efe

Üye
Çorum
Abdullah Ercan

Üye
Tabii Üye
Vehbi Ersü
Toplantıda bulunamadı

Üye
Muş
İsmail İlhan

Üye
Muğla
Haldun Mentешеoğlu

Üye
Niğde
Ergun Özkan
Toplantıda bulunamadı

Üye
Samsun
Refet Rendeçi
Toplantıda bulunamadı

Üye
C. Bşk. S. Üye
Şerif Tüten

Üye
Çorum
Safa Yalçuk

Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Dışişleri, Turizm ve Tanıtma Komisyonu
Esas No. : 1/621
Karar No. : 7

21 . 2 . 1979

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 23.1.1979 Tarihli 38 nci Birleşiminde açık oyla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı, ilgili Dışişleri, Ulaştırma Bakanlıklarının temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde de görüldüğü gibi, Hükümetimiz, Ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları gözönünde tutarak ve iktisadi, teknik, kültürel bağları kuvvetlendirmek ve milli sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla, tarifeli ve tarifesiz hava seferleri ihdas edebilmek için 1944 yılında Şikago Konferansında esasları tespit edilmiş bulunan model anlaşmadan esinlenerek 14 Mayıs 1975 tarihinde her iki ülke heyetleri arasında bir anlaşma yapılmıştır.

Bu anlaşma Irak Cumhuriyetinden ülkemize hava yolu ile yabancı turist nakli, ayrıca havacılık konularında karşılıklı olarak verilecek teknik bilgiler bakımından faydalı görülmektedir ve Anlaşmanın Yüce Meclislerden geçirilmesi istenmektedir.

Bu gerekçelerle hazırlanan yasa tasarısının 1, 2, 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereği Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan ve Bu Kanunda Sözcü
Samsun
Ziya Gökalp Müllâyim

Başkanvekilî
Tabii Üye
Selâhattin Özgür
Toplantıda bulunamadı

İstanbul
Besim Üstünel

Kâtip
Edirne
Süleyman Sırrı Ergun

Üye
Ankara
Uğur Alacakaptan
Toplantıda bulunamadı

Üye
Ankara
Ergün Ertem

Üye
İzmir
Şeref Bakşık

Üye
Ankara
Atıf Benderlioğlu

Üye
Giresun
Hayrettin Erkmen
Toplantıda bulunamadı

Üye
İstanbul
Erdoğan Adalı

Üye
Manisa
Oral Karaoşmanoğlu

Üye
Çorum
Safa Yalçuk
Toplantıda bulunamadı

Üye
Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
Metin Toker

Üye
Tabii Üye
Ahmet Yıldız

Üye
Tekirdağ
Orhan Öztürk

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 14 Mayıs 1975 tarihinde Bağdat'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 14 Mayıs 1975 tarihinde Bağdat'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA VE İMAR - İSKÂN
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN**

*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ, TURİZM VE TANITMA KOMİS-
YONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN**

*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve
Irak Cumhuriyeti Hükümeti,

1944 Aralık ayının yedinci günü Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi ve Uluslararası Hava Servisleri Transit Anlaşması tarafları olup,

Kendi ülkeleri arasında ve ötesinde hava servisleri kurmak amacıyla bir anlaşma akdetmek isteyerek, aşağıdaki gibi anlaşmışlardır :

MADDE : I

Tanımlar

1. Bu Anlaşma bakımından, metin aksini gerektirmedikçe :

a) «Şikago Sözleşmesi» terimi, bu Sözleşmenin 90 ncı maddesi uyarınca kabul edilen Ek'leri de kapsamak üzere, 1944 Aralık ayının yedinci günü Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi ve bu Sözleşmenin 90 ncı ve 94 ncü maddelerine göre Sözleşme veya Ek'lerinde yapılan ve her iki Âkit Tarafça onaylanmış olan değişiklikler anlamını taşır.

b) «Havacılık Makamları» terimi, Irak Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanı ve anılan Bakan tarafından yapılan görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen bir kişi veya kuruluş Türkiye Cumhuriyeti bakımından da Ulaştırma Bakanı ve anılan Bakan tarafından yapılan görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen bir kişi veya kuruluş anlamını taşır.

c) «Tayin edilen havayolu işletmesi» terimi, bu Anlaşmanın 3 ncü maddesi uyarınca tayin edilen ve yetkilendirilen hava yolu işletmesi anlamını taşır.

d) «Ülke» terimi, Şikago Sözleşmesinin 2 nci maddesinde belirtilen anlamı taşır.

e) «Hava servisi», «Uluslararası hava servisi», «hava yolu işletmesi» ve «teknik iniş» terimleri, Şikago Sözleşmesinin 96 ncı maddesinde belirtilen anlamları taşır.

f) «Kapasite» terimi, bir uçak bakımından, o uçağın her iki Âkit Tarafça üzerinde anlaşmaya varılan hattın bütününde veya o hattın bir bölümünde kullanılabilir olan yolcu ve yük taşımaya elverişli hacmi; belirli bir hava servisi bakımından, bu serviste kullanılan uçağın kapasitesi ile, bu uçakla belli bir süre boyunca, her iki Âkit Tarafça üzerinde anlaşmaya varılan bir hattın bütününde veya o hattın bir bölümünde yapılan sefer sayısının çarpımı anlamını taşır.

2. Bu Anlaşmanın Ek'leri, Anlaşmanın parçası sayılacak ve aksi açıkça belirtilmedikçe. Anlaşmaya yapılan atıflar Ek'leri de kapsayacaktır.

3. Her maddenin üstünde bulunan madde başlıkları, bu Anlaşmaya yalnızca başvurma kolaylığı sağlamak amacıyla konulmuştur ve hiç bir şekilde bu Anlaşmanın kapsamını veya amacını tanımlamaz, sınırlamaz veya belirlemez.

MADDE : 2

Trafik Hakları

1. Âkit Taraflardan her biri, ötekine, bu Anlaşma Ek'inde belirtilen hatlarda tarifeli uluslararası hava servisleri kurması amacıyla, bu Anlaşmada belirtilen hakları tanır. Bu servislere ve hatlara bundan böyle sırasıyla «üzerinde anlaşılan servisler» ve «belirlenen hatlar» denecektir. Âkit Taraflarca tayin olunan havayolu işletmeleri, belirlenen bir hatta, üzerinde anlaşılan bir servisi işletirken aşağıdaki haklardan yararlanacaktır :

a) Öteki Âkit Tarafın ülkesi üzerinden inmeden uçmak.

b) Anılan ülke içerisinde teknik iniş yapmak, ve.

c) Anılan ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşma Ekinde belirtilen noktalara, yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği almak ve bırakmak amacıyla iniş yapmak.

2. Bu maddenin (1) nci fıkrasındaki hiç bir husus, bir Âkit Tarafın havayolu işletmesine, öteki Âkit Taraf ülkesindeki bir noktadan, aynı Âkit Taraf ülkesindeki bir başka noktaya bırakılmak üzere, ücret veya kira karşılığında taşınan yolcu, yük ve postayı almak hakkının verildiği anlamına gelmeyecektir.

MADDE : 3

İşletme Yetkileri

1. Âkit Taraflardan her biri, ötekine, belirlenen hatlarda, üzerinde anlaşılan servisleri işletmek amacıyla bir veya birden çok havayolu işletmesi tayin ettiğini yazılı olarak bildirmek hakkına sahip olacaktır.

2. Öteki Âkit Taraf böyle bir tayin bildirisini aldığı anda, bu maddenin (3) ncü (4) ncü fıkraları hükümleri saklı kalmak üzere, tayin olunan havayolu işletmesine veya işletmelerine gerekli işletme yetkilerini gecikmeden tanıyacaktır.

3. Âkit taraflardan birinin havacılık makamları öteki Âkit Tarafın tayin ettiği bir havayolu işletmesinden, bu makamlarca uluslararası hava servislerinin işletilmesinde normal ve makul olarak uygulanan kanun ve nizamlara göre saptanmış şartları yerine getirmeye yeterli bulunduğu hususunda kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

4. Her bir Âkit Tarafın, tayin edilmiş bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiili kontrolünün, havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın veya uyruklarının elinde bulunduğu kanısına varmaması halinde, bu maddenin (2) nci fıkrasında sözü edilen işletme yetkilerini tanımayı reddetmek veya tayin edilen havayolu işletmesinin 2 nci maddede belirtilen hakları kullanmasında gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkı olacaktır.

5. Bir havayolu işletmesi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca böylece tayin edilip yetkilendirildiğine; bu Anlaşmanın 8 nci maddesi ve 9 ncü maddesi hükümlerine uygun olarak saptanan bir ücret tarifesinin ve kararlaştırılan bir kapasitenin o servis bakımından yürürlükte olması, kaydıyla, üzerinde anlaşılan servisleri işletmeye her hangi bir zamanda başlayabilir.

MADDE : 4

Geri Alma ve Durdurma

1. Her bir Âkit Taraf, aşağıdaki hallerde, bir işletme yetkisini geri almak veya bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen hakların öteki Âkit Tarafça tayin edilen havayolu işletmesince kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasında gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır.

a) O havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiili kontrolünün, havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın veya uyruklarının elinde bulunduğu kanısında olmaması, veya.

b) O havayolu işletmesinin, bu hakları tanıyan Âkit Tarafın kanun veya nizamlarına uymaması, veya,

c) O havayolu işletmesinin, her hangi bir şekilde, bu Anlaşmaya göre saptanan şartlara uygun olarak işletme yapmaması.

2. Bu maddenin (1) nci fıkrasında sözü edilen, yetkinin geri alınması, hakların kullanılmasının durdurulması veya kayıtlandırılması işlemlerinin derhal yapılması, kanun ve nizamların daha ağır ihlallerini önlemek için zorunlu olmadıkça, bu hak ancak öteki Âkit Tarafı istişareden sonra kullanılacaktır.

MADDE : 5

Gümrük Vergilerinden ve Diğer Vergi ve Resimlerden Bağışıklık

1. Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmesi tarafından uluslararası servislerde işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutad donatım, akaryakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek, içecek ve tütün dahil) uçak kumanyası da, öteki Âkit Taraf ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılıncaya kadar uçakta kalmak veya uçuşun o ülke üzerinde yapılacak bölümünde uçakta kullanılmak kaydıyla, bütün gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer vergi ve resimlerden bağışık olacaktır.

2. Aşağıdakiler de, yapılan hizmetler karşılığında alınacak ücretlerin dışında, aynı resim ve vergilerden bağışık olacaktır.

- a) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, o Âkit Tarafın ilgili makamlarınca saptanan miktarları aşmamak ve öteki Âkit Tarafın uluslararası bir servis yapan uçağında kullanılmak üzere uçağa alınan kumanya;
- b) Âkit Taraflardan birinin ülkesine, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerince uluslararası servislerde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar;
- c) Uçuşun, uçağa alındığı Âkit Tarafın ülkesi üzerinde yapılan bölümünde kullanılacak bile olsa, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerince uluslararası servislerde işletilen uçakların ikmaline ayrılmış olan akaryakıt ve yağlama yağları.

Yukarıda (a), (b) ve (c) alt fıkralarında sözü edilen maddelerin gümrük denetim veya gözetimi altında tutulması zorunlu kılınabilir.

MADDE : 6

Mutad Havacılık Donatımının ve İkmal Maddelerinin Depolanması

Âkit Taraflardan birinin uçaklarında bulundurulmuş malzeme ve ikmal maddeleri ile mutad havacılık donatımı, öteki Âkit Taraf ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesi ile boşaltılabilir. Bu halde, bunlar tekrar ülke dışına çıkarılınca veya gümrük niamları uyarınca başka bir şekilde elden çıkarılınca kadar, sözü edilen makamların gözetimi altında tutulabilir.

MADDE : 7

Direkt Transit Trafığı

Âkit Taraflardan her birinin ülkesinden transit geçen yolcular, çok basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazla bir kontrole tabi tutulmayacaklardır. Doğrudan doğruya transit geçen bagaj ve yük, gümrük vergileri ve diğer benzer vergi ve resimlerden bağışık olacaktır.

MADDE : 8

Kapasite Hükümleri

1. Her iki Âkit Tarafın havayolu işletmelerine, belirlenen hatlarda üzerinde anlaşılan servisleri işletmeleri için, kendi ülkeleri arasında âdil ve eşit imkânlar sağlanacaktır.
2. Âkit Taraflardan her birinin havayolu işletmesi, üzerinde anlaşılan servisleri işletirken, öteki Âkit Tarafın havayolu işletmelerinin çıkarlarını, bunların aynı hatların bütünü veya bir bölümü üzerinde sağladığı servisleri uygun olmayan bir oranda etkilememek üzere, gözönünde bulunduracaktır.
3. Âkit Tarafların tayin edilen havayolu işletmelerinin sağladığı üzerinde anlaşılan servislerin, kamunun belirlenen hatlardaki ulaştırma ihtiyaçları ile yakın ilişkisi bulunacak ve bunların ilk amacı, havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın ülkesinde çıkan ve ülkesine gidecek olan yolcu, yük ve postanın taşınması için var olan veya olması makul bir şekilde beklenen taşıma ihtiyaçlarını, makul bir hamule faktörü ile karşılamaya yetecek bir kapasiteyi sağlamak olacaktır.

4. Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmesinin, belirlenen hatlar üzerinde, öteki Âkit Taraf ülkesindeki noktalarla, üçüncü ülkelerdeki noktalar arasında trafik taşıma hakkı, kapasitenin,

- a) Havayolu işletmesini tayin eden Âkit Taraf ülkesine gelecek ve ülkesinden gidecek trafik ihtiyaçlarına;
- b) O havayolu işletmesinin geçtiği bölgenin, o bölgedeki Devletlerin havayolu işletmelerince kurulmuş başka taşıma servislerinin de dikkate alınmasından sonraki trafik ihtiyaçlarına; ve,
- c) Uzak menzilli havayolu işletmeciliğinin ihtiyaçlarına bağlı olacağı yolundaki genel ilkelere uygun olarak kullanılacaktır.

Bu fıkraya göre tanınacak ayrıcalıklar, nihai olarak, Âkit Tarafların yetkili havacılık makamlarınca saptanacaktır.

5. Sağlanacak kapasite ve işletilecek servislerin sıklığı servislere başlanmadan önce, Âkit Tarafların havacılık makamları arasında başlangıçta bir anlaşma ile saptanacaktır.

MADDE : 9

Ücret Tarifeleri

1. Aşağıdaki fıkraların amacı bakımından «ücret tarifesi» terimi, acentalık ve diğer yardımcı hizmetlerin ücretlerini veya şartlarını da kapsamak üzere, yolcu, yük ve posta taşınması için ödenen ücretler ve bunların dayandığı taşıma şartları anlamını taşır.

2. Bir Tarafın havayolu işletmesi tarafından öteki Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak taşımalar için konulacak ücret tarifeleri, işletme maliyeti, makul bir kâr ve diğer havayolu işletmelerinin ücret tarifeleri de içinde olmak üzere bütün ilgili unsurlar gözönünde tutularak makul düzeylerde saptanacaktır.

3. Bu maddenin 2 nci fıkrasında sözü edilen ücret tarifesi, mümkünse, iki Tarafın ilgili havayolu işletmelerince, istişare yoluyla anlaşmaya varılarak saptanacak ve bu anlaşma, mümkün olan hallerde, Uluslararası Hava Taşıma Birliğinin ve Dünya Posta Birliğinin ücret tarifelerinin hazırlanmasında uyguladıkları usullerin kullanılması yoluyla sağlanacaktır.

4. Böylece üzerinde anlaşmaya varılan ücret tarifeleri, başlangıç olarak önerilen tarihten en az kırk beş (45) gün önce her iki Tarafın havacılık makamlarının onayına sunulacaktır; özel durumlarda bu süre, anılan makamların anlaşmaları şartıyla kısaltılabilir.

5. Bu onay resmen bildirilebilir; eğer havacılık makamlarının hiçbiri, 4 ncü fıkra uyarınca sunulan ücret tarifelerini onaylamadıklarını, sunulma tarihinden başlamak üzere otuz (30) gün içinde bildirmezlerse, bu ücret tarifeleri onaylanmış sayılacaktır. Onaya sunulma süresinin 4 ncü fıkrada öngörülen şekilde kısaltılmış olması halinde, havacılık makamları, tarifelerin onaylanmadığının bildirilmesi için geçecek sürenin otuz (30) günden az olması hususunda anlaşabilirler.

6. Bir ücret üzerinde bu Maddenin 3 ncü fıkrası uyarınca anlaşmaya varılamazsa, veya, 5 ncü fıkrada sözü edilen otuz (30) günlük süre içinde bir havacılık makamı öteki havacılık makamına, 3 ncü fıkra hükümleri uyarınca üzerinde anlaşmaya varılan herhangi bir ücret tarifesini onaylamadığını bildirirse, iki Tarafın havacılık makamları ücret tarifesini aralarında anlaşarak saptamaya çalışacaklardır.

7. Eğer havacılık makamları, bu Maddenin 4 ncü fıkrasına göre kendilerine sunulan herhangi bir ücret tarifesi üzerinde, veya, herhangi bir ücret tarifesinin 6 ncü fıkraya göre saptanmasında anlaşmaya varamazlarsa, anlaşmazlık, bu Anlaşmanın anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin 15 nci Maddesi hükümlerine göre çözümlenecektir.

8. Bu Madde hükümlerine göre saptanmış olan bir ücret tarifesi, yeni bir ücret tarifesi saptanıncaya kadar yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, bir ücret tarifesinin yürürlük süresi, bu fıkra hükmüne dayanılarak, başka bir şekilde sona ermiş olacağı tarihten başlamak üzere altı (6) aydan fazla uzatılmayacaktır.

MADDE : 10

Mali Hükümler

1. Âkit Taraflardan her biri, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesine, trafik taşınması dolayısıyla, o ülkede sağladığı kazançların masraftan artan kısmını, yürürlükte bulunan kambiyo mevzuatına uygun olarak, varsa resmi kambiyo kuru üzerinden, aksi halde kazançların sağlandığı kura eşit kur üzerinden transfer hakkı tanıyacaktır.

2. Transfer, öteki Âkit Tarafça kabul edilebilen konvertibl bir dövizle yapılacaktır.

3. Yukarıda sözü edilen kazançların transferi için gereken döviz Âkit Tarafların Merkez Bankası veya herhangi bir yetkili milli bankaca tahsis veya transfer edilecektir. Âkit Taraflar arasında bir ödeme anlaşması varsa, ödemeler bu anlaşma hükümlerine göre yapılacaktır.

MADDE : 11

İstişare ve İstatistikler

1. Yakın bir işbirliği anlayışı içinde, Âkit Tarafların havacılık makamları, bu Anlaşma ve Eklerinin hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara yeterli bir şekilde uyulmasını sağlamak amacıyla, zaman zaman birbirleriyle istişare edeceklerdir.

2. Âkit Taraflardan her birinin havacılık makamları, öteki Âkit Tarafların havacılık makamlarına, istekleri üzerine, makul olarak gerekebilecek periyodik ve başkaca istatistik bildirimleri verecektir. Bu bildirimler, o havayolu işletmelerince üzerinde anlaşılan servislerde taşınan trafik ve bu trafiğin ilk çıkış ve son varış noktaları hakkındaki bütün bilgileri içine alacaktır.

MADDE : 12

Değişiklikler

1. Eğer Âkit Taraflardan biri, bu Anlaşma ve Eklerinin herhangi bir hükmünün değiştirilmesinin uygun olacağını düşünürse, öteki Âkit Tarafla istişare isteminde bulunabilir; havacılık makamları arasında ve müzakerelere ya da yazışma yoluyla yapılabilecek olan bu istişareye, istek tarihinden başlamak üzere altmış (60) gün içerisinde başlanacaktır. Bu şekilde üzerinde anlaşmaya varılan herhangi bir değişiklik, diplomatik nota teatisinden sonra yürürlüğe girecektir.

2. Hatlar ve üzerinde anlaşılan servisler, ancak Âkit Tarafların havacılık makamlarının karşılıklı anlaşması ile değiştirilebilir. Böylece karşılıklı olarak üzerinde anlaşmaya varılan değişiklikler, iki havacılık makamınca kararlaştırılacak bir tarihte uygulamaya konacaktır.

MADDE : 13

Çok Taraflı Sözleşmelere Uygunluk

Bu Anlaşma ve Ekleri, her iki Âkit Taraf için de bağlayıcı olabilecek herhangi birçok taraflı sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE : 14

Sona Erme

Âkit Taraflardan herbiri, bu Anlaşmaya son vermek kararını, her zaman öteki Âkit Tarafa bildirebilir; bu bildirim aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne de ulaştırılacaktır. Bu durumda son verme bildirimini sürenin bitiminden önce anlaşmaya varılarak geri alınmadıkça Anlaşma, bildirim öteki Âkit Taraftan alınış tarihinden oniki (12) ay sonra sona erecektir. Öteki Âkit Tarafa bildirim alındığı teyit edilmezse Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün bildirim aldığı tarihten ondört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE : 15

Anlaşmazlıkların Çözümü

1. Âkit Taraflar arasında, bu Anlaşma ve Eklerinin yorumlanması veya uygulanmasına ilişkin bir anlaşmazlık çıkarsa, Âkit Taraflar önce bu anlaşmazlığı müzakere yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer Âkit Taraflar, 90 gün içinde müzakere yoluyla bir çözüme varamazlarsa :

a) Anlaşmazlığın, karara bağlanması için bir kişi veya kuruluşa havale edilmesini kararlaştırabilirler, veya Âkit Taraflardan birinin isteği üzerine anlaşmazlık, karara bağlanmak üzere Âkit Taraflardan her birinin seçeceği birer hakem ve böylece seçilen iki hakemin tayin edeceği bir üçüncü hakemden kurulan üç kişilik bir hakem kuruluna sunulabilir. Âkit Taraflardan her biri, ötekinden anlaşmazlığın tahkimini isteyen bir notayı diplomatik yoldan aldığı tarihten başlamak üzere altmış (60) gün içinde bir hakem seçecek ve üçüncü hakem de bundan sonraki altmış (60) günlük süre içinde tayin edilecektir.

b) Âkit Taraflardan herhangi biri belirtilen süre içinde bir hakem seçemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde tayin edilmezse, Âkit Taraflardan herhangi biri, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Konseyi Başkanından, durumun gereğine göre bir hakemi veya hakemleri tayin etmesini isteyebilir. Bu durumda da üçüncü hakem, üçüncü bir Devletin uyuğunda olacak ve hakem kurulunun başkanı olarak görev yapacaktır.

3. Âkit Taraflar, bu maddenin (2) nci fıkrası uyarınca verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

4. Âkit Taraflardan biri veya tayin edilen havayolu işletmesi, bu maddenin (2) nci fıkrası uyarınca verilmiş olan herhangi bir ihtiyati tedbir kararına veya kesin karara uymazsa, öteki Âkit Taraf, karara uymayan Âkit Tarafa veya onun tayin ettiği havayolu işletmesine bu Anlaşma gereğince tanıdığı hakları kısıtlayabilir, durdurabilir veya geri alabilir.

MADDE : 16

Tescil

Bu Anlaşma ve Ekleri, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne tescil ettirilecektir.

MADDE : 17

Yürürlüğe Giriş

Bu Anlaşma ve onun ayrılmaz parçaları olan Ekleri, Âkit Tarafların her birince gerekli anayasal işlemlerin tamamlanmasından sonra, bu hususu bildiren diplomatik notaların teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiklen, Hükümetleri tarafından usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş aşağıda imzaları bulunan temsilciler, bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bağdat'ta, Bindokuzyüzyetmişbeş yılı Mayıs ayının, ondördüncü günü, Arapça, Türkçe ve İngilizce dillerinde, her üç metin de aynı ölçüde geçerli olmak üzere, ikişer nüsha olarak yapılmıştır. Bununla birlikte, anlaşmazlık halinde İngilizce metin geçerli sayılacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

IRAK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

EK — 1

Hatlar

1. a) Irak Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tayin edilen havayolu işletmesi, aşağıdaki hatta her iki yönde hava servisleri işletmeye yetkili olacaktır.

Irak'daki noktalar - ara noktalar - İstanbul ve Ankara - ileri noktalar.

b) Üçüncü ülkelerden alınan veya bu ülkelere gidecek olan trafiğin öteki Âkit Taraf ülkesine bırakılması veya oradan alınması hakkı, aşağıdaki hatta tanınmıştır :

Irak'taki noktalar, İstanbul veya Ankara, Prag, Varşova, Cenevre.

2. a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tayin edilen havayolu işletmesi aşağıdaki hatta her iki yönde hava servisleri işletmeye yetkili olacaktır :

Türkiye'deki noktalar - ara noktalar - Bağdat - ileri noktalar.

b) Üçüncü ülkelerden alınan veya bu ülkelere gidecek olan trafiğin öteki Âkit Taraf ülkesine bırakılması veya oradan alınması hakkı, aşağıdaki hatta tanınmıştır: Türkiye'deki noktalar, Bağdat, Kuveyt, Tahran, Cidde.

3. Yukarıdaki hatların herhangi birindeki noktalar, servisin başlangıç noktası havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın ülkesine bulunmak şartıyla, tayin edilen havayolu işletmesinin ihtiyarına bağlı olarak, bütün uçuşlarda veya bunların herhangi birinde kullanılmayabilir.

4. Âkit Taraflardan her biri, servislerine, öteki Âkit Tarafın ülkesinden ileride veya Âkit Tarafların ülkeleri arasında bulunan ilave noktaların dahil edilmesi isteminde bulunabilir. Bu istem, öteki Âkit Tarafın Havacılık Makamlarının onayına bağlıdır.

5. Yukarıda sözü edilen hatlarla ilgili olarak başlangıçta saptanan kapasite ve servis sıklığı, her iki Havacılık Makamının karşılıklı anlaşması ile zaman zaman gözden geçirilebilir.

Uçuş Tarifelerinin Onaylanması

1. Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmesi, her tarife dönemi için (yaz ve kış) uçuş tarifelerini, uçak tipi de dahil olmak üzere, tarifenin yürürlüğe gireceği tarihten en az (30) otuz gün önce öteki Âkit Taraf havacılık makamlarının onayına sunacaktır. Özel durumlarda bu süre, anılan makamların rızası ile kısaltılabilir.

2. Âkit Taraflardan her birinin tayin edilen havayolu işletmesince uçuş tarifelerinin öteki Âkit Tarafın Havacılık Makamlarının onayına sunulmasından önce, her iki Âkit Tarafın havayolu işletmeleri, onaylanmasını kolaylaştırma amacıyla tarifeleri üzerinde birbirleriyle görüş teatisinde bulunacaklardır.

3. Bu uçuş tarifelerini alan havacılık makamları bunları onaylayacak veya değişiklik önerisinde bulunacaktır. Herhalde, tayin edilen havayolu işletmeleri, tarifeleri ilgili havacılık makamlarınca onaylanmadan önce servislerine başlamayacaklardır. Bu Ek'in (1) nci fıkrasında belirtilen normal müracaatlar için, hiçbir cevabın alınmadığı istisnai durumlarda, tarifeler, yürürlüğe giriş tarihlerinden on beş (15) gün önce onaylanmış sayılacaktır. Bu hüküm, sonradan yapılan değişikliklere de aynı şekilde uygulanacaktır.

